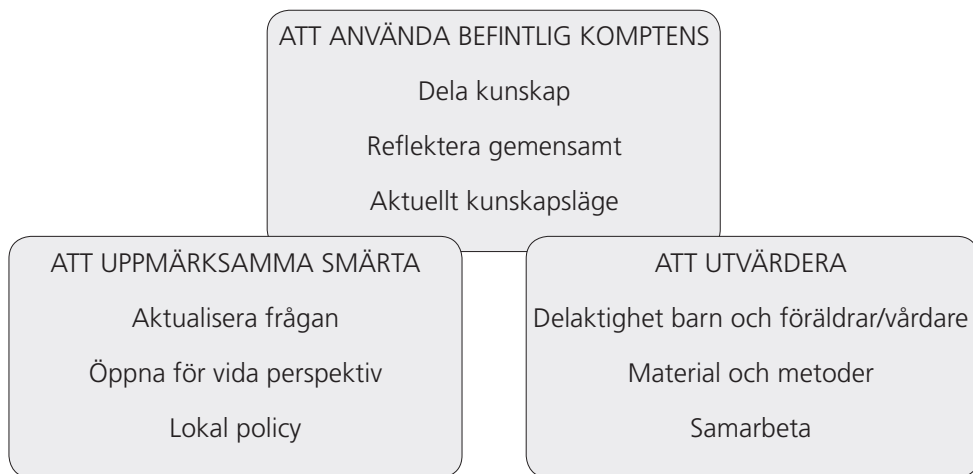

Nedan presenteras några områden där vikten av teamgemensamt synsätt kan diskuteras och där val av strategier kan utveckla det teamgemensamma omhändertagandet.

En vägledning till

Teamgemensamt omhändertagande av smärta

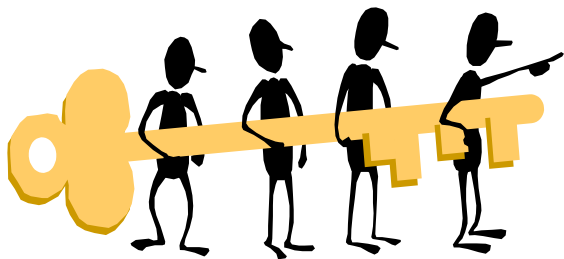
hos barn och ungdomar med funktionsnedsättningar

För mer information:

http://habnet.slo.sll.se/gn/opencms/web/INTRANAT/Habiliteringsarbetet/metoder/teamarbete_vid_smartproblematik.html

Vi vet idag att upprepad smärtstimuli och otillräckligt omhändertagande är skadligt. Smärtsamma upplevelser lämnar spår och obehandlad smärta ger inte bara en ökad smärtkänslighet utan påverkar individuell utveckling, möjlighet till aktivitet, delaktighet och upplevelse av livskvalitet.

Smärtproblematik kan uppmärksammas genom tillämpning av multiprofessionell kunskap och ett brett perspektiv i synen på hälsa och livskvalitet. Det bästa smärtom-händertagandet förutsätter vaksamhet utifrån flera olika infallsvinklar och att barnet, föräldrar/vårdarens tankar och värderingar alltid beaktas.

Smärta – ett teamgemensamt arbetsområde

- Smärta är sällan bara en sak.
- Smärtupplevelser förstärks av oro och rädsla.
- Smärta är ofta en återkommande problematik genom livet.
- Smärta kan vara en följd av nödvändig vårdande behandling och/eller andra mer eller mindre valbara procedurer.
- Att leva med smärta eller i närhet av problematiken kräver olika former av stöd till barn, familj och omgivning.
- Smärta går att påverka genom multiprofessionella insatser och ett holistiskt synsätt.

Teamgemensamt arbete är

- Att samlad kunskap och erfarenhet används för att tillsammans med barn och föräldrar **förstå och bemöta** problematiken.
- Att gemensamt reflektera över smärtans uttryck och olika konsekvenser
- Att erbjuda och möjliggöra kommunikation mellan olika parter kring problematiken
- Att förebygga, minimera och lindra smärtsituationer.

Teamgemensamt arbete ger

- En bred bas för förståelse.
- Möjligheter till ett **kvalificerat och individualiserat** bemötande.
- **Möjligheter** att begränsa smärtans konsekvenser och lidande för barn och familj.

Teamgemensamt arbete kräver

- Tid och **särskild uppmärksamhet**.
- Att **arbetsmetoder** finns och upprätthålls.

Alla yrkespersoner ska känna till

1. Att förebygga smärta

- Bemötande och kunskap om smärta är grundläggande.
- Teamgemensamma strategier underlättar och förtydligar.
- Rädsla och oro påverkar allt smärtarbete och är viktigt att uppmärksamma.

"Smärta påverkar allt annat i livet.."

3. Att bedöma smärta

- Smärtbedömning ska göras då misstänke om smärta föreligger och med hänsyn till bland annat barnets ålder, tidigare erfarenheter och aktuell situation.
- Bedömningen ska baseras på självskattning så långt möjligt och därutöver beteende-, fysiologiska - och psykologiska reaktioner samt föräldrar/vårdarens uppfattning.
- *Smärtskattningsinstrument* kan vägleda på olika sätt vid bedömning av smärta och behandlingseffekter.
- Yrkesspecifik och multiprofessionell kompetens är viktigt för att bedöma vilka/vilken insats som kan vara aktuell i förhållande till mål.

2. Att upptäcka smärta

- Frågor om smärta bör kunna ställas av alla i habiliteringsteamet.
- Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar tillhör en riskgrupp för smärta.
- Att förmedla smärta/smärtupplevelse är beroende av förmåga och vilja att göra sig hörd, att någon lyssnar och att bli förstörd.
- *Smärtkartläggning* är en möjlighet att tydliggöra en frågeställning: att erhålla en gemensam utgångspunkt, arbeta systematiskt och möjliggöra utvärdering av insatser.

4. Att behandla smärta

- Individens upplevelse av bemötande är grundläggande; att bli trodd och respektfullt mött är av stor betydelse.
- Behandlingsalternativ kan variera utifrån smärtorsak och problematikens varaktighet och/eller karaktär.
- *Behandlingsinsatser* är beroende av behandlingsperspektiv och mål; insatser kan riktas specifikt mot smärtans orsak och/eller för att begränsa omfattningen av smärtans konsekvenser.
- Insatser kan ges specifikt eller i samordnad form till individ, föräldrar och/eller andra vårdare i barnets dagliga omgivning.